

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2018 / 29

TÜSİAD

23 Temmuz 2018

BU SAYIDA :

BREXİT
AB – ÇİN
AB – ABD
AB – İRAN
AB – JAPONYA
AB – UKRAYNA
TÜKETİCİ HAKLARI
ANTI-TRÖST
TİCARET
FİNANS

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR

AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
BEIJING	tusiad.china@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

Brexit

- 20 Temmuz'da gerçekleşen AB Genel İşler Konseyi toplantısı kapsamında Brexit müzakerelerinde son durum değerlendirilerek, Birleşik Krallık tarafından sunulan "Beyaz Kitap" (White Paper) ile ilgili AB görüşü paylaşıldı. Brexit müzakerelerinde önemli bir aşamaya geldiği, yüzde 80 üzerinde konuda uzlaşa sağlandığı; geriye kalan 13 haftada ayrılma anlaşması ile ilgili daha fazla adım atılması ve eşzamanlı olarak ilişkilerin geleceğini çerçeveleyecek **ortak siyasi bildirinin** hazırlanması yönünde daha hızlı davranılması gerektiği ifade edildi. AB'nin ayrılık sürecinde benimsediği temel ilkeler hatırlatıldı. AB görüşünde ekonomik ilişkilerin geleceği için Birleşik Krallık'ın açıklık getirmesi talep edilen 3 konu bulunuyor:

- **Gümrük Birliği ve Tek Pazar'ın bütünlüğü:** Örneğin sınırlarda kontrolü yapılmayan tarımsal-gıda ürünlerinde AB ürün standartlarının uygulanmaması sonucunda AB tüketicilerinin nasıl korunacağı sorgulandı.
- Önerilerin **çalışılabilirliği** ve **uygulanabilirliği:** "Kolaylaştırılmış gümrük düzenlemesi" (facilitated customs arrangement - FCA) gibi uygulamaların pratikte süreci karmaşıklaştıracağı belirtildi. Sınırlardaki yetkililerin ürünlerin nihai rotasını nasıl doğrulayabileceği; çifte tarifenin dolandırıcılık riski taşıyıp taşımadığı ve bu kapsamdaki uygulamaların şirketlere ek maliyetinin ne olduğu soruları gündeme getirildi. AB'nin artık üyesi olmayan bağımsız bir ülkeye tarifelerin uygulanması gibi bir sorumluluk devrinin yasal olarak mümkün olup olmadığı sorgulandı.
- **AB'nin şirket ve ekonomik aktörleri koruma yükümlülüğü** hatırlatılarak, Birleşik Krallık'ın yasal uyum kapsamından hizmet sektörünü muaf tutması isteği irdelendi. Telefon gibi katma değeri yüzde 20 ile 40 oranında hizmetler kaynaklı olan ürünlerde Birleşik Krallık'ın hizmetler için daha esnek yapıda bir yasal düzenleme isteğinin İngiliz şirketlerine AB şirketleri karşısında ciddi avantaj getirecek bir düzenleme olduğu ifade edildi ve haksız rekabetin nasıl engelleneceği soruldu.

- Ayrıca AB, İrlanda'yı Brexit'in etkilerine karşı koruma yükümlülüğü olduğunu hatırlatarak bu konuya çözüm bulunması için yasal anlamda uygulanabilir ve çalışılabilir her türlü öneriye açık olduğunu dile getirdi.
- Bu noktada her seviyede her senaryoya karşı hazırlıklı olduğu ve buna hiçbir **uzlaşma varılmaması** senaryosunun da dahil olduğu ifade edildi.
- Beyaz Kitap kapsamındaki önerileri temel alarak üzerinde çalışılabilecek öncelikli alanlardan biri iç ve dış güvenlik konusu olarak öne çıktı.
- Önceliğin ayrılma anlaşmasına varılması olduğu ve bunun için Ekim ayına kadar çok kısa bir süre kaldığı ve çalışmaların hızlanması gerektiği hatırlatıldı. Gelecek hedefinin güvene dayalı sağlam bir ortaklık olduğu ifade edildi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Çin

- 20. AB-Çin Zirvesi 16 Temmuz'da Çin Başbakanı Li Keqiang, AB Konseyi Başkanı Donald Tusk ve AB Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker'in katılımıyla Pekin'de gerçekleşti. AB – Çin Zirvesi sonrasında yayımlanan Ortak Açıklama taraflar arasında ekonomik ilişkileri geliştirmenin ötesinde, stratejik küresel ortaklığı derinleştirmeye ilişkin güçlü mesajlar içeriyor. Ortak Açıklamada ilişkilerin geniş kapsamlı ve derinlikli olduğu vurgulandı ve iklim değişikliği, ortak güvenlik tehditlerine yönelik işbirliği, çok taraflılığın ve açık ve serbest ticaretin teşvik edilmesi gibi konulara işaret edildi. Liderler geçmişteki son iki zirve toplantısında ortak bir açıklama üzerinde anlaşmamıştı. AB ve Çin'in uluslararası ticarete yönelik tutumuna ilişkin olarak tarafların **çok taraflılığa** ve **kurallara dayalı uluslararası düzene** bağlılıkları yeniden teyit edildi. Zirve sonucunda somut adım atılan konular:

- Liderlerin İklim Değişikliği ve Temiz Enerji ile İlgili Beyanı;
- Okyanuslarda Ortaklık Anlaşması;
- Döngüsel ekonomi alanında işbirliği üzerine mutabakat zaptı;

- o Emisyon ticareti üzerine işbirliğini artırma anlaşması;
- o Fikri Mülkiyet Hakları Çin-AB Gümrük İşbirliği ile ilgili Eylem Planı (2018-2020);
- o Yeni kurulan Çin-AB Ortak Yatırım Fonu kapsamında gerçekleştirilen ilk ortak yatırımı onaylayan Avrupa Yatırım Fonu ve İpek Yolu Forumu arasında bir mutabakat zaptı;
- o Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Bürosu (OLAF) ve Çin Gümrük İdaresi Genel Müdürlüğü arasında Stratejik İdari İşbirliği Düzenlemesi ve Eylem Planı (2018-2020);
- o Kapsamlı Yatırım Anlaşması üzerine teklif değişikliği ve bu çerçevede piyasaya erişim ve Coğrafi Göstergeler Anlaşması ile ilgili mümkünse Ekim sonuna kadar sonuçlanacak müzakereler;
- o Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi'nin takip edilmesi.

Liderler ayrıca iklim değişikliği ve temiz enerji kapsamında ortak açıklama yaparak 2015 Paris Anlaşması'nın uygulanması ve düşük sera gazı emisyonu ekonomilerine yönelik AB-Çin arasındaki işbirliğini hızlandırmaya kararlı olduklarını ifade ettiler.

Zirve daha önce AB ve Çin'in 1 Haziran'da Brüksel'de gerçekleştirdiği Üst Düzey Stratejik Diyalog ve 25 Haziran'da Pekin'de düzenlenen Üst Düzey Ekonomik ve Ticari Diyalog toplantılarını takiben gerçekleşti. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – ABD

- AB Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker 25 Temmuz'da Washington'da ABD Başkanı Donald Trump ile görüşecek. İki liderin görüşmesi Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri arasında öncelikli konular üzerine işbirliğinin derinleştirilmesine odaklanacak. Dış ilişkiler ve güvenlik politikaları, terörle mücadele, enerji güvenliği ve ekonomik büyüme öncelikli alanlar arasında bulunuyor. Transatlantik ticaretin geliştirilmesi ve daha güçlü bir ekonomik ortaklık kurulması ABD Başkanı Trump ve AB Komisyonu

Başkanı Juncker'in öncelikli gündem maddeleri arasında. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – İran

- ABD'nin Kapsamlı Ortak Eylem Planından (JCPOA) çekilmesinin ardından ABD tarafından İran'a yönelik tekrar uygulanacak yaptırımlar sonrasında AB Komisyonu'nun önlem olarak başvurduğu "engelleme yasası" (EU Blocking Statute Regulation) AB Konseyi tarafından onaylandı. Engelleme yasası AB Dış İlişkiler Konseyi toplantısının gündeminde tartışma olmadan kabul edildi.

ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarından 4 Kasım'da yürürlüğe sokacağı tüm ülkeleri kapsayan ikincil aşama sınır dışı yaptırımlar (extraterritorial sanctions) İran'da yatırımcı veya ihracatçı kapasitesinde faaliyet gösteren AB ekonomik aktörleri ve ulusal yetkili makamları doğrudan etkiliyor. İran'daki AB işletmelerinin çıkarlarını korumak için AB Komisyonu bir dizi tedbirler içeren "engelleme yasasının" (EU Blocking Statute Regulation) işletilebilmesi için 6 Haziran'da süreci başlatmıştı. Engelleme yasası AB şirketlerinin ABD'nin İran'a uyguladığı yaptırımlara uymalarını yasaklıyor ve ABD cezalarını uygulayan herhangi bir mahkeme kararını tanınmamasını öngörüyor. Engelleme yasası birinci aşama ABD yaptırımlarının yürürlüğe gireceği 6 Ağustos tarihinde yürürlüğe girecek. AB'nin Kapsamlı Ortak Eylem Planının (JCPOA) korunmasına ilişkin tutumu ve engelleme yasasıyla gönderdiği güçlü siyasi sinyale rağmen tasarlanmakta olan çözümün pratikteki uygulamasına dair yasal belirsizlik sürüyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Japonya

- 25. AB-Japonya Zirvesi 17 Temmuz'da AB Konseyi Başkanı Donald Tusk, AB Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker ve Japonya Başbakanı Shinzo Abe'nin katılımıyla Tokyo'da gerçekleşti. AB-Japonya Zirvesi'nin üç somut çıktısı arasında AB ve Japonya ilişkilerinin siyasi boyutunu geliştirecek stratejik ortaklık anlaşması, ekonomik ortaklık anlaşması ve karşılıklı olarak veri koruma

sistemlerini eşdeğer (reciprocal adequacy) kabul eden yeterlilik kararı bulunuyor.

Stratejik Ortaklık: AB – Japonya Zirvesi ardından ortak açıklama yapan taraflar hem ikili görüşmeler hem de uluslararası alanda derinleşen işbirliklerini AB-Japonya Stratejik Ortaklık Anlaşması imzalayarak resmileştirdi. Özellikle barış ve güvenlik, göç, terörle mücadele, enerji, iklim değişikliği, eğitim, araştırma ve geliştirme ve kalkınma alanlarında derin işbirliği başta olmak üzere AB ve Japonya ilişkilerinin siyasi boyutunu geliştirecek.

Ekonomik Ortaklık: 17 Temmuz'da AB ve Japonya arasında **Ekonomik Ortaklık Anlaşması** imzalandı. Anlaşma için müzakereler dört yıl önce başlatılmıştı. AB-Japonya Ekonomik Ortaklık Anlaşması'nın dünyanın gayri safi yurt içi hasılasının çeyreğine denk gelen bölgeler arasındaki ikili ticaretin yüzde 99'una kadarını serbestleştirilmesi öngörülüyor. Ticaret anlaşması AB tarafından müzakere edilen en büyük anlaşma. Anlaşmanın 600 milyondan fazla insanı kapsayan bir açık ticaret bölgesi yaratarak işletmelere ve vatandaşlara geniş faydalar sağlaması bekleniyor. Anlaşma ekonomik boyutunun yanı sıra temsil ettiği yaklaşım açısından da öneme sahip; 21. yüzyılda yüksek standartlı, serbest, açık, adil ticaret ve yatırım kurallarına bir model teşkil ediliyor. Ticaretin serbestleştirilmesinin yanı sıra anlaşma uzun vadeli tarife dışı engelleri kaldırıyor, kamu alımlarına erişimi arttırmaya yönelik önemli taahhütler içeriyor, gıda ürünlerine yönelik coğrafi göstergeleri koruyor, hizmetlere piyasa erişimini geliştirmeyi ve küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) destek sağlamayı hedefliyor.

AB-Japonya veri koruma alanında karşılıklı yeterlilik kararı: AB ve Japonya'nın yeterlilik konusundaki görüşmeleri sonucunda taraflar **karşılıklı olarak veri koruma sistemlerini eşdeğer (reciprocal adequacy)** kabul etme konusunda karar verdiler. İç prosedürler tamamlandıktan sonra ticari ve yasa uygulama amaçları için dünyanın en büyük güvenli kişisel veri transfer alanı oluşturulacak. Bu iç prosedürlerin (AB Komisyonu'nun taslak öneriyi onaylaması, Avrupa Veri Koruma Kurulu (EDPB)

görüşünün iletilmesi ve üye ülkelerin onayı), Komisyon'da nihai kabul için sonbaharda tamamlanacağı öngörülüyor.

Karşılıklı yeterlilik (reciprocal adequacy) düzenlemesi aynı zamanda AB-Japonya Ekonomik Ortaklık Anlaşmasını da tamamlayıcı nitelikte. Avrupalı şirketler bu önemli ticari ortaklıkta 127 milyon Japon tüketiciye ayrıcalıklı erişim ile sınırsız veri akışından faydalanacak. Bu anlaşma ile AB ve Japonya dijital çağda yüksek gizlilik standartlarını teşvik etmenin ve uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasının el ele gittiğini doğrulamakta. Güvenli ve istikrarlı veri akışını sağlamak için AB ve Japonya veri koruma uygulamalarının denklik sağlaması gerektiğini kabul ediyor ve Japonya, AB Genel Veri Koruma Yasası (GDPR) kapsamında ek tedbirler, düzenlemeler ve şikâyet yönetim sistemi ile yasal mevzuatını güçlendirmeyi taahhüt ediyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Ukrayna

- 20. AB-Ukrayna Zirvesi 9 Temmuz'da Brüksel'de gerçekleştirildi. Zirveye AB Konseyi Başkanı Donald Tusk, AB Komisyonu Başkanı Jean Claude Juncker ve Ukrayna Cumhurbaşkanı Petro Poroshenko'nun yanı sıra AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi ve AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Federica Mogherini, AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Maros Sefcovic, AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovskis ve Ticaretten Sorumlu AB Komiseri Cecilia Malström katıldı. Zirvede AB-Ukrayna Ortaklık Anlaşması'nın uygulanması, reformlardaki ilerlemeler ve vize serbestleştirilmesi uygulamasının ilk yılı değerlendirildi. Ukrayna AB tarafından desteklenen reformlara bağlılığını sürdüreceğini belirtirken, AB ise reformlar devam ettikçe desteğin artacağı mesajını verdi. AB ve Ukrayna zirvesinden sonra yayımlanan **ortak sonuç bildirisini** geniş kapsamlı ortaklığın ve işbirliğinin artırılmasına işaret ediyor.

Eylül 2017'de yürürlüğe giren AB-Ukrayna Ortaklık Anlaşması kapsamlı bir Serbest Ticaret Anlaşmasını da bünyesinde barındırıyor. Ukrayna'nın AB

içerisinde kısa dönemli seyahatlerde vize serbestleştirilmesini elde etmek için gerekli kriterlere uyum sağlamasıyla 500.000 kişi bu ayrıcalıktan yararlanmış ve ekonomik reformlar sayesinde AB ve Ukrayna arasındaki toplam ticaret 2017 yılında %25 artmıştı.

Diğer yandan Ukrayna'nın ticaret ortamını iyileştirmek için yolsuzlukla mücadele ve korumacı önlemlerin azaltılması adına ele alması gereken çalışmalar bulunuyor. Ukrayna'nın reform çalışmaları için AB tarafından başlangıç için ayrılan 12,8 milyar Euro'luk destek paketinin 11 milyar Euro'luk kısmı verildi. 9 Temmuz'da gerçekleşen zirvede AB liderleri Ukrayna reform gündemine ilişkin mesleki eğitim, AB ve Ukrayna arasında toplumsal bağların güçlendirilmesi, enerji verimliliği gibi öncelikli programların hazırlık faaliyetleri için maliyetin 200 milyon Euro olduğunu açıkladı. Bunlara ek olarak AB Dış Yatırım Planı doğrultusunda yatırımla ilişkili desteklerin güçlendirilmesi amaçlanıyor. [Internet bağlantısı için](#)

Tüketici hakları

- AB Komisyonu ve AB tüketici makamları Airbnb şirketini "şart ve koşullar" bildirimini AB tüketici kuralları ile uyumlu hale getirmeye ve fiyat sunumu konusunda saydam olmaya çağırıyor. Tüketicilere dünyanın birçok yerindeki kısa süreli konaklamalarında rezervasyon hizmeti sunan ticari online platform Airbnb'nin mevcut fiyat sunumu ve bazı şartları AB yasal mevzuatı ile uyumlu bulunmuyor. Avrupalı tüketici makamları ve AB Komisyonu Airbnb'den Haksız Ticari Uygulamalar Yönergesi, Haksız Sözleşme Hükümleri Yönergesi ve medeni ve ticari konular yasal mevzuatı ile uyum konusunda bir dizi değişiklik yapmasını talep etti. Şirkete uyum konusunda yapacaklarıyla ilgili teklifini sunmak için Ağustos sonuna kadar zaman tanındı. Verilen zaman sonunda AB Komisyonu ve AB tüketici yetkilileri şirketin önerdiği değişiklikleri gözden geçirecek ve gerekli görürlerse cezai yaptırım sürecini başlatabilecek. [Internet bağlantısı için](#)

Anti-tröst

AB Komisyonu Google'ı AB antitröst kurallarını ihlal ettiği gerekçesiyle 4,34 milyar Euro para cezasına çarptırdı. Google şirketinin 2011'den beri Android cihaz üreticilerine ve mobil ağ operatörlerine AB mevzuatına aykırı kısıtlamalar uyguladığı ve genel internet aramalarındaki üstün pozisyonunu korumaya çalıştığı belirtildi. Google'a bu uygulamalara son vermesi için 90 günlük bir süre tanındı. Süre bitiminde şirketin yeni düzenlemeleri yeterli bulunmadığı takdirde Google'ın ana kuruluşu olan Alphabet'in dünya çapında günlük cirosunun %5'ine varan miktarda ceza ödemesi öngörülüyor. Google'ın karara itiraz hakkı bulunuyor. [Internet bağlantısı için](#)

Ticaret

- AB Komisyonu **çelik ürünlerinin** ithalatına ilişkin **geçici koruma tedbirlerini** açıkladı. Bu tedbirler, yakın zamanda ABD tarafından uygulanan tarifelerin bir sonucu olarak, diğer ülkelerden gelen çeliklerin AB pazarına yönelmesini ele alacak. Geleneksel çelik ürünleri ithalatı ise etkilenmeyecek. Tedbirler 19 Temmuz'da yürürlüğe girdi.

ABD'nin çelik ürünlerine yönelik tarifelerinin AB çelik üreticilerine ve bu sektörde çalışanlara ciddi zarar vermesini önlemek ve yerli sanayiye ithalat artışına karşı korumak için geçici koruma hedefini taşıyor. Geçici tedbirler 23 çelik ürün kategorisini kapsıyor ve Tarife Oranı Kotası (TQR) şeklinde uygulanacak. Söz konusu çelik ürün kategorilerinin her biri için sadece son üç yılın ortalama ithalatını geçtiği takdirde yüzde 25 oranında tarife uygulanacak. Kota ilk gelen ilk hizmet esasına göre uygulanacağından bu aşamada kota ihracatçı ülke tarafından tahsis edilemeyecek. Bu önlemler AB'ye sınırlı ihracatı olan bazı gelişmekte olan ülkeler hariç olmak üzere, **Türkiye'nin de dahil olduğu** tüm ülkelere yönelik uygulanacak. Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Alanı (EEA) ülkeleri (Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn) arasındaki yakın ekonomik ilişki göz önüne alınarak EEA ülkeleri tedbirlerden muaf tutulacak. Geçici koruma tedbirleri en fazla 200 gün boyunca geçerliliğini koruyacak. Daha önce AB Komisyonu

ABD'nin elik ve alüminyum ürünlerine yönelik tarifelerine yanıt olarak AB'nin dengeleyici tedbirlerini 22 Haziran'da yürürlüğe koymuştu. [İnternet bağlantısı için](#)

Finans

- Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Kurumu (ESMA) AB dışında kalan ülkeler için kredi notları onaylama rejiminin uygulanmasına ilişkin Kredi Derecelendirme Kuruluşları Yönetmeliği (CRAR) kapsamında ek kılavuz yayınladı. Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Kurumu ilk olarak Kasım 2017'de yayımladığı kılavuzuna yeni bir bölüm ekledi. Böylece AB yatırımcıları tarafından kullanımı teşvik edilen üçüncü ülke kredi derecelendirmelerinin Kredi Derecelendirme Kuruluşları Yönetmeliği'nde (CRAR) belirtilenler kadar sıkı bir şekilde (*as stringent as test*) gereklilikleri karşıladığından emin olmayı hedefliyor. Yeni kılavuz 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe girecek. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 18 Eylül, Genel İşler Konseyi
- 29 – 30 Ağustos, Savunma Bakanları gayri resmi toplantısı

Konferanslar

- 20 Eylül, “A brave world: Adapting to a changing security landscape” www.friendsofeurope.org
- 20-21 Eylül, “EU water conference”, https://ec.europa.eu/info/events/eu-water-conference-2018_en